

351-856.2  
(497.1)(094.5)

АРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

# ЗАКОН

**О ПРАВИМА И ПОВЛАСТИЦАМА ПОДОФИЦИРА,  
КАПЛАРА И РЕДОВА ОДЛИКОВАНИХ  
ЗЛАТНИМ ВОЈНИЧКИМ ОРДЕНОМ  
КАРА-ЂОРЂЕВЕ ЗВЕЗДЕ СА МАЧЕВИМА  
ЗА ОСВЕДОЧЕНУ ХРАБРОСТ У РАТУ  
1914—1920. ГОДИНЕ.**

(Прештампано из Службеног Војног Листа Бр. 15 за 1931. годину)



~~Бр. 3921~~

БЕОГРАД

Штампарска Радионица Министарства Војске и Морнарице  
1931.

Београд, 1931 год.

бр. 2092/1

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ



# ЗАКОН

**О ПРАВИМА И ПОВЛАСТИЦАМА ПОДОФИЦИРА,  
КАПЛАРА И РЕДОВА ОДЛИКОВАНИХ  
ЗЛАТНИМ ВОЈНИЧКИМ ОРДЕНОМ  
КАРА-ЂОРЂЕВЕ ЗВЕЗДЕ СА МАЧЕВИМА  
ЗА ОСВЕДОЧЕНУ ХРАБРОСТ У РАТУ  
1914—1920. ГОДИНЕ.**

(Прештампано из Службеног Војног Листа Бр. 15 за 1931. годину)



БЕОГРАД  
Штампарска Радионица Министарства Војске и Морнарице  
1931.



Учб. о.  
35512

МИ  
**АЛЕКСАНДАР ПРВИ**  
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ  
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашега Министра војске и морнарице, а по саслушању Претседника Нашег Министарског савета, прописујемо и проглашујемо,

**ЗАКОН**

о правима и повластицама подофицира, каплара и редова одликованих златним војничким орденом Кара-Ђорђевог Звезде са мачевима за осведочену храброст у рату 1914—1920. године

§ 1.

Подофициру, каплару и редову, из кадра и из резерве који је као такав одликован златним војничким орденом Кара-Ђорђевог Звезде са мачевима, а држављанин је Краљевине Југославије, дају се ова права и повластице:

1. на пријем новчане награде;
2. првенство на пријем деце за питомце војних школа у земљи и за државне питомце на страни за војне науке, при иначе једнаким условима; и
3. на урезивање имена у спомен плочу у Краљевској Задужбини на Опленцу.

§ 2.

Права и повластице из § 1 овога Закона има и официр и војни чиновник: активни, пензионисани и резервни, ако је као подофицир, каплар и редов одликован златним војничким орденом Кара-Ђорђевог Звезде са мачевима.

§ 3.

Породици подофицира, каплара и редова, из кадра и из резерве, држављанина Краљевине Југославије, који је као такав одликован златним војничким орденом Кара-Ђорђевог Звезде са мачевима, даје се право на пријем новчане потпоре, и то:

1. који је одликован као погинуо или као умро у рату од задобивених рана; и

2. који је после одликовања у даљем току трајања рата 1914—1920. године или погинуо или од задобивених рана умро.

У породицу рачуна се: законита жена и деца.

#### § 4.

Немају право да се користе одредбама из §§ 1, 2 и 3 овог Закона, односно губе на свагда право на повластице и новчану награду односно новчану потпору, које им по одредбама овога Закона надлежним решењем буду одређене:

а) Лица из § 1 и § 2 овог Закона:

1. која су за извршена дела, како за време рата 1914—1920. године, тако и после рата, до обнародовања овог Закона, кажњена или у току уживања додељене новчане награде буду кажњена извршном пресудом војних или грађанских судова: робијом односно заточењем, губитком часних права, односно војничке части, губитком чина односно службе, као и затвором или строгим затвором дужим од шест месеца за кривична дела, или и при краћим овим казнама за дела учињена из користољубља, или која уопште буду кажњена за дела уперена против државе, њеног уређења и њених интереса; и

2. која су до обнародовања овога Закона иступила из држављанства Краљевине Југославије или која су ступила у службу које стране државе или се одселила на стално становање ван Отаџбине, односно која то учине за време уживања новчане награде.

Додељена новчана награда престаје тећи, и то: за случај под 1. од дана када пресуда постане извршна, а за случај под 2. од дана иступа из држављанства, односно од дана ступања у службу стране државе, односно од дана одсељења на стално становање ван Отаџбине.

Сва лица из тачке 2. овога §-а, која се поново врате у Отаџбину на стално становање, задобијају од дана повратка у Отаџбину право на повластице и новчану награду из § 1 овог Закона ако испуњавају услове предвиђене овим Законом.

б) Породице из тачке 1 и 2 § 3 овог Закона:

1. жена лица из § 1 и § 2 овог Закона, која је пре његове погибје односно смрти пресудом растављена;

2. жена лица из § 1 и § 2 овог Закона, која се, после његове погибје или смрти у рату, преудала или се преуда;

3. жена лица из § 1 и § 2 овог Закона, која је до обнародовања овога Закона кажњена или за време уживања новчане награде буде кажњена по одредбама тачке 1 под а) овог §-а, или која није доброг владања;

4. деца лица из § 1 и § 2 овог Закона, која су до обнародовања овог Закона навршила 16 година старости, или су и млађа од 16 година али која су ступила у коју војну школу у земљи или као државни питомци на страни за војне науке, и удата женска деца; и

5. жена односно деца лица из § 1 и § 2 овог Закона, које је умрло у рату али не од задобивених рана, које је умрло после рата до обнародовања овог Закона и које умре после обнародовања овог Закона и за време уживања додељене новчане награде.

#### § 5.

Новчана награда односно новчана потпора износи:

1. за лица из § 1 и § 2 овог Закона, у 1200 динара годишње;

2. за породицу из тачке 1 и тачке 2 § 3 овога Закона, и то: за удову без деце 600, са једним дететом 840, са двоје 960, а са троје и више деце 1200 динара годишње;

3. за сирочад, без оца и мајке, из тачке 1 и тачке 2 § 3 овог Закона, и то: за једно сироче 720 динара, за двоје 960, а за троје и више 1200 динара годишње.

Исту оволику новчану потпору, као сирочад, примаће и деца породица из тачке 1 и тачке 2 § 3 овог Закона, којима је мајка жива, али су деца судским путем одузета испод њеног старања, или која по одредбама § 4 под б) овог Закона нема право на пријем ове потпоре.

#### § 6.

Новчана награда односно новчана потпора, по одредбама §§ 1, 2 и 3 овог Закона, има тећи од првог дана наредног месеца после месеца у коме је заинтересовано лице поднело пријаву надлежном војном округу и траје:

1. за лице из § 1 и § 2 овог Закона, које се затекне у животу на дан ступања на снагу овог Закона, све до његове смрти, ако не наступе случајеви предвиђени у § 4 под а) овог Закона, а који повлаче губитак новчане награде;

2. за породицу из тачке 1 и тачке 2 § 3 овог Закона, и то: за удовицу до њене смрти односно до преудаје, а за њену децу и децу сирочад (без оца и мајке) — до навршене 16 године старости, ако не наступе случајеви предвиђени у § 4 под б) овог Закона, а који повлаче губитак новчане потпоре.

## § 7.

Сва лица из §§ 1, 2 и 3 овог Закона, која испуњавају услове овог Закона, а која желе да им се додели новчана награда, односно новчана потпора, дужна су да поднесу молбу непосредно команди војног округа, коме по територији припадају, а она лица која су у активној служби код војске и морнарице — команди војног округа на чијој се територији налазе са службом у времену подношења молбе.

Молбу имају поднети закључно са 31 мартом 1933. године. Пропуштање овога рока има за последицу застарелост сваког права по овоме Закону. Ако је последњи рок недеља или празник, рок истиче првог наредног дана.

## § 8.

Молбу за решење о праву на пријем новчане награде, односно новчане потпоре, према § 7 овог Закона, подноси:

А) Лице из § 1 и § 2 овог Закона, одликовано златним војничким орденом Кара-Ђорђевог Звезде са мачевима, а које се затекне у животу по ступању на снагу овог Закона;  
 Б) Законита жена за себе и чланове породице; и  
 В) Старалац, најближа родбина или општинска власт по званичној дужности, за сирочад.

## А. Лице из § 1 и § 2 овог Закона:

У молби има да изложи:

а) тачно своје име и презиме са именом оца, чин и звање у војсци при подношењу молбе;  
 б) годину и место рођења (село, општина, срез и бановина);  
 в) да је држављанин Краљевине Југославије;  
 г) у коме је чину и у којој је јединици било на служби за време рата, а која га је предложила за одликовање златним војничким орденом Кара-Ђорђевог Звезде са мачевима и ко му је био претпостављени старешина;  
 д) у коме је чину и у којој јединици било на служби у времену одликовања и ко му је био претпостављени старешина;  
 ђ) када је одликовано (дан, месец и година);  
 е) из које је јединице демобилисано и у коме месту; и  
 ж) где сада стално живи, ако није у активној служби код војске и морнарице.

Уз молбу има да приложи:

1. уверење Министарства војске и морнарице да је одликовано златним војничким орденом Кара-Ђорђевог Звезде са мачевима и којим Указом; и

2. уверење надлежне државне (војне и грађанске) односно самоуправне власти, да до подношења молбе није кажњавано по одредбама тачке 1 под а) § 4 овог Закона.

Ако ова уверења не би могло само да прибави, дужна је да их прибави надлежна команда војног округа по званичној дужности.

## Б. Законита жена:

У молби има да изложи:

а) тачно име и презиме мужа са именом његовог оца;  
 б) годину и место његовог рођења;  
 в) у коме је чину био и у којој је јединици за време рата служио; и  
 г) место његовог сталног становања до погибије односно смрти.

Уз молбу прилаже:

1. уверење војне власти да је погинули односно умрли муж одликован златним војничким орденом Кара-Ђорђевог Звезде са мачевима: којим Указом и када;

2. уверење војне власти да јој је муж погинуо, односно од задобивених рана умро у рату: када (дан, месец и година) и на коме месту;

3. уверење надлежне власти да до подношења молбе није кажњавана по одредбама тачке 1 под а) § 4 овог Закона и уверење општинске власти о владању;

4. извод из књиге венчаних или и други одговарајући доказ о томе, да је погинулом односно умрлом мужу била законита жена;

5. уверење општинске власти, да са мужем до његове погибије односно смрти није била законитим путем разведена, односно растављена нити да се после његове смрти, до дана подношења молбе, преудала;

6. извод из књиге рођених за децу или и други одговарајући доказ о томе;

7. уверење општинске власти да су сва деца жива и да су поверена њеном старању, ако је са мужем пре његове смрти законитим путем разведена односно растављена; и

8. уверење општинске власти да мушка деца млађа од 16 година нису у војној школи у земљи нити државни питомци за војне науке на страни, а женска деца да нису удата.

В) Старалац, родбина или општинска власт, за сирочад:

У молби за сирочад, без оца и мајке, има да се изложи:

а) тачно име и презиме оца са именом његовог оца;

б) годину и место рођења и место сталног становања оца до ступања у рат, односно до погибљије или смрти;  
в) у коме је чину био и у којој је јединици њихов отац за време рата служио и када је погинуо односно умро.

Уз молбу-пријаву прилажу:

1. уверења и изводе под 1), 2), 6) и 8) под Б. овог §-а, а које подноси и законита жена; и

2. извод из књиге умрлих за мајку.

Уколико законита жена и старалац, односно родбина, односно општинска власт за сирочад, не могу прибавити уверења под 1), 2), и 3) под Б. овог §-а, дужна је да их прибави команда војног округа по званичној дужности. А у колико и команда војног округа то не буде у могућности да уради, онда као доказно средство могу поднети, под кривичном и материјалном одговорношћу и под заклетвом, исказе два сведока оне исте јединице у којој је служио и погинули, односно умрли муж, односно отац, а којима је то лично познато.

#### § 9.

Решење по поднетим молбама по § 7 и § 8 овог Закона о благовремености поднете молбе као и о задобијању права на новчану награду, односно новчану потпору, према §§ 1, 2, 3 и 5 овога Закона, доноси надлежни командант дивизиске области по предлогу команданта војног округа. Противу овог решења има места жалби Министру војске и морнарице у року за 30 дана по саопштењу решења. Дан саопштења решења не рачуна се у тај рок. Жалбе се достављају лично или преко поште надлежном команданту дивизиске области. Решење Министра војске и морнарице је правноснажно.

#### § 10.

Сва лица којима по одредбама овога Закона буде додељена новчана награда, односно новчана потпора, дужна су да одмах извести команду свог војног округа о свима променама које по одредбама §§ 4 и 6 овог Закона повлаче обуставу даљег примања новчане награде, односно измену у износу новчане потпоре. Ко ово не учини, па се доцније то утврди, поред материјалне накнаде, губи право на даљи пријем новчане награде, односно новчане потпоре.

Тако исто о свима случајевима, који повлаче губитак односно измену у износу новчане потпоре (§ 5), дужна је да учини представку свака државна (војна и грађанска) и самоуправна власт надлежном команданту војног округа, чим за овакве случајеве сазна.

Решење доноси надлежни командант дивизиске области по одредбама § 9 овог Закона.

#### § 11.

Команданти војних округа дужни су да воде спискове свих лица своје територије, која уживају новчану награду односно новчану потпору по одредбама овог Закона и да у исте уносе све промене на основи извештаја и решења по одредбама § 10 овог Закона. Поред овога, они су дужни да повремено преко државних и општинских власти а и лично у времену регрутовања проверавају и утврђују околности о праву на даљи пријем, односно о губитку новчане награде и потпоре, или о измени у износу новчане потпоре по одредбама § 5 овог Закона и да о томе чине предлог команданту дивизиске области ради доношења решења по одредбама §§ 9 и 10 овог Закона.

Ако се лице, које по одредбама овог Закона ужива новчану награду односно новчану потпору, пресели у другу општину, дужно је да се одјави код своје општинске власти, а ова о томе извештава надлежни војни округ, те да га из својих спискова избрише и његове податке, ради уписа, достави војном округу на чију се територију буде настанило.

#### § 12.

Новчана награда односно новчана потпора по одредбама овога Закона издаваће се одвојено и без обзира на имовно стање и друге помоћи, награде и признања по одредбама специјалних закона.

Из ове награде односно потпоре, не могу се наплаћивати никаква потраживања нити се на њу може спроводити извршење. Поред тога на ову награду односно потпору не плаћа се порез, нити други какав јавни прирез нити она утиче на одређивање имовног стања.

#### § 13.

Све молбе, уверења и решења о признању права на новчану награду, односно новчану потпору, по одредбама овога Закона, не подлеже наплати таксе.

#### § 14.

Потребне суме за исплату ових награда осигуравају се сваке године буџетом Министарства војске и морнарице. Исплата ће се вршити преко командава војних округа.

#### § 15.

Ближе одредбе за извршење овога Закона прописује Министар војске и морнарице.

## § 16.

Овај Закон ступа у живот и добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним новинама“.

Препоручујемо Нашем Министру војске и морнарице да овај Закон обнародује и о његовом се извршењу стара, свима Нашим Министрима и потчињеним властима да по њему поступају а свима и свакоме да му се покорвају.

ЂБр. 8310.

1. априла 1931. год.

Београд.

**Александар**, с. р.

Заступник Министра Војске и Морнарице,

Претседник Министарског Савета и

Министар Унутрашњих Послова,

Почасни Ађутант Њ. В. Краља,

Армиски Генерал,

**П. Р. Живковић**, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,

Чувар Државног Печата,

Министар Правде,

**Димитрије В. Љотић**, с. р.

Претседник Министарског Савета и

Министар Унутрашњих Послова

Почасни Ађутант Њ. В. Краља,

Армиски Генерал,

**П. Р. Живковић**, с. р.



*С. П. Ж.*  
35512

Цена Дин. 2·77